

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(10)
รายการภาพประกอบ	(12)
ตัวย่อและสัญลักษณ์	(13)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
2 ทบทวนวรรณกรรม	5
ตอนที่ 1 อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	5
คำนิยาม	5
การแบ่งประเภทของอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	6
กลไกการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	10
อุบัติการณ์ของอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	22
ปัจจัยส่งเสริมให้เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	25
ความรุนแรงของอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	26
การประเมินความสัมพันธ์ของการเกิดอาการไม่พึงประสงค์ กับยาที่สงสัย	28
ความสามารถในการป้องกันการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	47
ตอนที่ 2 การกำหนดต้นทุนและการวิเคราะห์	48
คำจำกัดความของคำว่า “ต้นทุน”	48
ต้นทุนของอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	50
3 วิธีการวิจัย	53
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	53
แบบการวิจัย	53
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	54
	(8)

	หน้า
การเก็บข้อมูล	54
ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล	55
การประเมินผล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
4 ผลและการอภิปรายผล	60
ข้อมูลพื้นฐาน	60
ตอนที่ 1 อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	64
ตอนที่ 2 ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	79
เวลาที่เภสัชกรใช้ในการติดตามดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด	94
ข้อจำกัดในการศึกษา	95
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	109
ประวัติผู้เขียน	118

รายการตาราง

ตาราง	หน้า	
1	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาชนิด A และชนิด B	6
2	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาชนิดที่ 1 และชนิดที่ 2	7
3	การแบ่งประเภทอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาตามชนิด A, B, C และ D	8
4	การแบ่งประเภทอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาตามชนิด A, B, C, D, E, F, G, H และ U	9
5	การแบ่งประเภทอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาตามเกณฑ์การคาดการณ์ได้หรือไม่	10
6	เปรียบเทียบกลไกการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาชนิด A และชนิด B	12
7	การศึกษาอุบัติการณ์อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	24
8	การระบุการเกิดเหตุการณ์สัมพันธ์กับยา	31
9	การประเมินความสัมพันธ์ระหว่างยากับเหตุการณ์	32
10	สาเหตุการเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	33
11	Outline of Scoring Strategy	39
12	Naranjo's algorithm	41
13	RUCAM's algorithm	42
14	แสดงการศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับต้นทุนของอาการและปรากฏการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	52
15	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วย	61
16	โรคซึ่งวินิจฉัยตอนแรกได้รับเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาล	62
17	ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยที่เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	66
18	แสดงรายละเอียดผู้ป่วยที่เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	69
19	ข้อมูลอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา จำแนกตามกลุ่มยา	70
20	ข้อมูลอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา จำแนกตามระบบอวัยวะที่เกิดอาการ	73

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
21	ข้อมูลอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา จำแนกตามประเภท (type) การป้องกันได้หรือไม่ (preventability) ความรุนแรง(severity) และการประเมินระดับความสัมพันธ์ (causality assessment)	76
22	ข้อมูลอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาที่ป้องกันได้และไม่สามารถป้องกันได้ จำแนกตามกลุ่มอายุ ความรุนแรง และการประเมินระดับความสัมพันธ์	77
23	ข้อมูลอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาที่ป้องกันได้ จำแนกตามนิยามของ Schumock & Thornton	78
24	ค่าใช้จ่ายทางตรงที่เกิดจากอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	80
25	ค่าใช้จ่ายทางตรงที่เกิดจากอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา จำแนกตามระบบอวัยวะ	82
26	ค่าใช้จ่ายทางตรงที่เกิดจากอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา จำแนกตามกลุ่มยา	85
27	ค่าใช้จ่ายทางตรงที่เกิดจากอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา จำแนกตามประเภท และการป้องกันได้หรือไม่ได้ของ อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	86
28	ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยที่นำมาเปรียบเทียบ (matching) จำนวนวันที่ผู้ป่วยต้องนอนโรงพยาบาลและรายละเอียดการเปรียบเทียบ	91
29	ผลการวิเคราะห์จำนวนวันที่ผู้ป่วยต้องนอนในโรงพยาบาลและจำนวนวันที่ผู้ป่วยต้องนอนโรงพยาบาลหลังเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาในผู้ป่วยกลุ่มต่าง ๆ	93
30	เวลาเป็นนาทีที่เภสัชกรใช้ในการติดตามดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด	94

รายการรูปประกอบ

รูปประกอบ		หน้า
1	Jone's algorithm	34
2	Kramer's algorithm (Axis I)	35
3	Kramer's algorithm (Axis II)	36
4	Kramer's algorithm (Axis III)	36
5	Kramer's algorithm (Axis IV)	37
6	Kramer's algorithm (Axis V-A)	37
7	Kramer's algorithm (Axis V-B)	38
8	Kramer's algorithm (Axis V-C)	38
9	Kramer's algorithm (Axis IV)	39
10	Bayesian approach to assessment of ADRs	45

ตัวย่อและสัญลักษณ์

ADE	= Adverse Drug Event
ADR	= Adverse Drug Reactions
AF	= Atrial Fibrillation
AIDS	= Acquired Immuno Deficiency Syndrome
AZT	= Zidovudine
CHF	= Congestive Heart Failure
CMV	= Cytomegalovirus
CNS	= Central Nervous System
COPD	= Chronic Obstructive Pulmonary Disease
DM	= Diabetes mellitus
DRG	= Diagnosis related group
IHD	= Ischemic Heart Disease
INH	= Isoniazid
LFT	= Liver Function Test
LOS	= Length of Stay
LOS after ADR	= Length of Stay after ADR
MTX	= Methotrexate
RUCAM	= Roussel Ullaf Causality Assessment Method
SAPS (II)	= New Simplified Acute Physiology Score (II)
TB	= Tuberculosis
WHO	= World Health Organization